

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/194/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519201222
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8519201222.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. a JUDr. v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/V. M. H., narodená X.X.XXXX, trvale bytom B. Ľ., t.č. R. XX, XXX XX B. Ľ., 2/ M. H., narodená X.X.XXXX, trvale bytom B. Ľ., C..Č.. R. XX, XXX XX B. Ľ., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, detí rodičov, matka: B. H., narodená X.X.XXXX, trvale bytom B. Ľ., t.č. R. XX, XXX XX B. Ľ., otec: V. H., narodený X.XX.XXXX, trvale bytom M. X, V., Č. T., zastúpený JUDr. Vierou Komanovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom 17. novembra 31, 064 01 Stará Ľubovňa, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4P/101/2019-149 zo dňa 30.07.2020 takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok tak, že : mení sa rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2P/30/2017-157 zo dňa 06.03.2018 vo výroku o výživnom tak, že otec je povinný platiť výživné pre mal. Máriu Vivien vo výške 50,- Eur mesačne a pre mal. Viktóriu vo výške 40,- Eur mesačne počnúc dňom 01.01.2020, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

II. V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je zmena rozsahu výživného pre maloleté deti V. M. a M. zo strany otca ako povinného rodiča. Pôvodná úprava rozsahu výživného bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/30/2017 - 157 zo dňa 06.03.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.04.2018, kedy bolo stanovené výživné zo strany otca vo výške 150,- Eur mesačne pre obe dcéry. Otec navrhuje zmenu výšky výživného na sumu 28,79 Eur pre obe maloleté dcéry s poukazom na to, že sa podstatne zmenili jeho pomery oproti stavu v pôvodnom konaní v dôsledku toho, že sa stal invalidným dôchodcom, a táto zmena pomerov mu nedovoľuje platiť stanovené výživné.

2. Matka a kolízny opatrovník s návrhom nesúhlasili s poukazom na potreby maloletých detí, ktoré sa zvýšili oproti pôvodnému stavu.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Stará Ľubovňa ako súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 4T/101/2019-149 zo dňa 30.07.2020 rozhodol tak, že cit: „I. Súd návrh z a m i e t a . II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania“.

4. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že od poslednej úpravy výživného od apríla 2018 došlo k zmene pomerov tak na strane rodičov ako aj na strane mal. detí. Došlo k zmene príjmových pomerov matky, ktorá naďalej poberá čiastočný invalidný dôchodok v sume 138,- Eur a zamestnala sa, pracuje ako upratovačka na úväzky s celkovým príjmom cca 340,- Eur mesačne. Zmenila bývanie, býva so svojou matkou a deťmi v podnájme, pričom v čase poslednej úpravy výživného náklady na jej bývanie a bývanie detí znášal otec detí. Podstatne došlo k zmene príjmových pomerov otca detí, ktorému sa príjem oproti stavu v čase posledného rozhodnutia znížil v dôsledku priznania čiastočného invalidného dôchodku, ktorý poberá v sume 4.452,- Kč, iný príjem nemá, aj keď má priznaný len čiastočný invalidný dôchodok, pracovný pomer skončil, prestal byť vlastníkom bytu v B. Ľ., prestal znášať náklady na byt v B. Ľ.. Žiadna vyživovacia povinnosť mu však nepribudla, keďže mal. W. a R. sa narodili dňa 11.02.2018, t.j. už v čase poslednej úpravy výživného, na ktorú skutočnosť už súd prihladol. Od poslednej úpravy výživného obe maloleté deti nastúpili na základnú školu, v čase poslednej úpravy výživného navštevovali predškolské zariadenie, avšak náklady špecifikované matkou pred kolíznym opatrovníkom na starostlivosť o detí súd považuje za nadsadené a neprimerané potrebám detí.

5. Na záver súd poukázal na nezodpovedný a ľahkomyselný prístup otca k plneniu vyživovacej povinnosti, keďže výživné zohľadňuje iba časť nevyhnutných potrieb detí a je nepochybné, že matka na strane ktorej musí súd prihliadnuť na jej osobnú starostlivosť o detí, dopĺňa zdroje výživy deťom na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre ich všestranný rozvoj. Otec osobnú starostlivosť deťom neposkytuje, nestretáva sa s nimi, ani sa o ne nezaujíma. Matka, ktorá je taktiež čiastočnou invalidnou dôchodkyňou, je zamestnaná na čiastočné úväzky, na rozdiel od otca detí. Je na otcovi detí aby hľadal rezervy a možnosti ušetriť finančné prostriedky na zabezpečenie svojich detí. Na margo nutnosti plnenia si vyživovacej povinnosti súd zdôrazňuje, že splodením dieťaťa budúci rodič berie na seba povinnosť a zodpovednosť, ktorá ho sprevádza po celý život, mnohokrát až do vlastnej smrti. Preto je nevyhnutné, aby svoje vzťahy a povinnosti vo vzťahu k maloletým deťom dokázal vždy a za všetkých okolností splniť.

6. Súd svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 62 ods. 1, 2, 3, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, § 78 ods. 2, § 78 ods. 3 Zákona o rodine, § 217 ods. 1, § 230 a § 121 CMP.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

III. Obsah odvolania

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec. V odvolaní uviedol, že nepovažuje napadnutý rozsudok za vecne správny. Súd prvej inštancie neval na zreteľ pri rozhodovaní jeho reálne schopnosti dosahovať príjem, keďže v dôsledku veľkých zdravotných problémov nie je schopný vykonávať prakticky žiadnu fyzickú prácu. Stal sa poberateľom čiastočného invalidného dôchodku a prejavujú sa u neho depresívne stavy. Dochádza u neho k samo poškodzovaniu, čo má za následok nespavosť, depresie a liečenie v psychiatrickej ambulancii. Je si vedomý, že by mal vykonávať ľahkú prácu, opak je však pravdou. Uvedomuje si, že prešla pomerne dlhá doba a podstatne sa zmenili pomery aj na strane maloletých detí. Avšak invalidný dôchodok, ktorý poberá mu nedovoľuje platiť stanovené mesačné výživné. Navrhuje, aby odvolací súd zaviazal prispievať v minimálnej výške určenej zákonom, respektíve aby rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie.

9. Kolíznym opatrovníkom podal písomné vyjadrenie k odvolaniu otca, v ktorom navrhuje potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, pretože zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolania bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenými subjektmi navrhovateľkou a osobou povinnou z platenia

výživného - účastníkmi konania v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ C.s.p.) po skonštatovaní, že podané odvolania účastníkov konania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné a odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok postupom podľa ustanovenia § 388 Civilného mimosporového poriadku.

11. Odvolateľ nesúhlasí so zamietnutím návrhu a považuje rozhodnutie súdu za nedostatočne zdôvodnené, závery súdu o neexistencii zmeny pomerov na jeho strane v dôsledku ktorých by nastala zmena rozsahu výživného nemajú základ vo vykonanom dokazovaní. Odvolací súd po preskúmaní námietok odvolateľa, zohľadňujúc výsledky dokazovania súdom prvej inštancie prijal záver o potrebe zmeny rozsahu vyživovacej povinnosti. Svoj záver odôvodňuje nasledovne.

12. Súd prvej inštancie vyhodnocoval neexistenciu dôvodov pre zmenu pôvodného rozsudku o výške výživného v časti týkajúcej sa výživného pre mal. V. M. a M. v zmysle § 78 ods.1 a § 121 CMP. Prijal záver, že z hľadiska existujúcej zmeny pomerov na strane maloletých detí oproti stavu v pôvodnom konaní, napriek zisteným zmenám na strane otca ako povinného rodiča niet dôvodu pre zmenu rozsahu výživného. Pomery rodičov a mal. detí posudzoval od roku 2019, kedy malo dôjsť k tvrdým zmenám na strane otca. Vykonal dokazovanie, ktoré zhodnotil a z ktorého dôvodil skutkové závery. Ohľadne skutkových otázok posudzovaných súdom prvej inštancie učinil odvolací súd do určitej miery odlišný skutkový záver a to vo vzťahu k možnostiam a schopnostiam otca a vyhodnotenia jeho životnej úrovne, čo má dopad na zmenu rozsahu doposiaľ stanoveného výživného.

13. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

14. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá C.s.p., pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

15. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 C.s.p. i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

16. Pri výživnom súd musí náležite zistiť skutočný stav veci natoľko aby mu zistenia, ktoré z neho vyplývajú, boli súhrnom poznatkov o možnostiam, schopnostiach a majetkových pomeroch výživou povinných rodičov dieťaťa a odôvodnených potrebách výživou oprávneného dieťaťa v čase pôvodného rozhodovania, v čase rozhodovania o zmene a i v časovom úseku medzi nimi a ich komplexného zhodnotenia.

17. Jedným zo základných parametrov takejto zmeny pritom je, že v čase rozhodovania o zmene skoršieho rozhodnutia tu už táto musí byť (existovať), keďže aj v konaniach riadiacich sa primárne úpravou v CMP je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 veta prvá C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a neprípustný je preto stav vyhýbania sa súdom zisteniu takejto zmeny (a aj odôvodneniu, v čom spočíva a kedy nastala), ako aj iný stav konštatovania zmeny pomerov až k času, v ktorom odpadá potreba riešenia niektorých otázok (napr. počítania zročného výživného). Jediným obmedzením (nech aj tu v zákone vyjadreným len implicitne) je tu pritom nemožnosť prihladania (v rámci ustaľovania zmeny pomerov) na také okolnosti, ktorých nástup treba datovať ešte do obdobia pred vydaním rozhodnutia majúceho sa v novom konaní zmeniť, pretože pristúpenie v tomto na opak by znamenalo možnosť nápravy inak než za pomoci opravných prostriedkov aj nedostatkov skoršieho

konania a rozhodnutia vydaného v takom konaní. / porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. 02. 2021, sp. zn. 3 Cdo 91/2019, zdroj: nsud.sk; tvorba právnej vety: najpravo.sk.

18. Maloleté deti sú stále osobami oprávnenými z výživného a sú odkázané na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany rodičov. Vyživovacia povinnosť rodiča k nepľnoletému dieťaťu je daná ex lege a obvyklým spôsobom plnenia je stav kedy dieťa žije v spoločnej domácnosti rodičov a výživné je plnené v naturálnej forme. Súd k stanoveniu konkrétnej výšky výživného pristupuje len v prípadoch potencionálneho ohrozenia oprávneného dieťaťa - ak nežijú rodičia spolu, došlo k rozpadu ich rodiny, prípadne k rozvodu manželstva a prípadne pokiaľ niektorý z rodičov svoju vyživovaciu povinnosť neplní. Zmyslom je teda zabezpečiť dieťaťu porovnateľné podmienky s tými aké by malo keby rodičia žili spolu a riadne sa o dieťa starali.

19. Súd prvej inštancie správne porovnáva pomery v čase poslednej úpravy výživného pre oprávnené maloleté deti, ktorá bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/30/2017-157 zo dňa 06.03.2018. Zhrnúc tieto zistenia tak možno urobiť záver, že v čase pôvodného rozhodovania bol povinný otec zamestnaný, jeho príjem z pracovnoprávneho pomeru predstavoval sumu 25.491,- českých korún. Od 14.06.2017 sa stal práceneschopným a boli mu vyplácané nemocenské dávky v sume 18.216,- českých korún. Mal ešte dve vyživovacie povinnosti k maloletým dcéram W. a R.. Matka bola invalidnou dôchodkyňou s príjmom vo výške 128,- Eur, poberala invalidný dôchodok a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou a opotrebovaním šatstva. Maloleté deti navštevovali predškolské zariadenie. V súčasnosti súd správne konštatuje, že sa zmenili pomery na strane otca ako povinnej osoby, keďže tento sa stal invalidným dôchodcom od 16.05.2019.

20. Z vykonaných dôkazov, ako aj z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že od času poslednej úpravy vyživovacej povinnosti príjem otca sa reálne znížil. Nepribudla mu vyživovacia povinnosť, znížila sa miera jeho schopnosti vykonávať prácu v dôsledku jeho zdravotného stavu, a to vo výške 55 %. V dôsledku zlého zdravotného stavu sa stal čiastočne invalidným dôchodcom. Od 16.05.2019 je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 4.040,- Kč, a od mesiaca 8/2019 poberal dávku v nezamestnanosti až do mesiaca 12/2019. V mesiaci 9/2019 bol príjem otca invalidný dôchodok a dávka v nezamestnanosti vo výške 12.279,- Kč. V mesiaci 10/2019 bol jeho príjem invalidný dôchodok, dávka v nezamestnanosti vo výške 9.445,- Kč. V mesiaci 11/2019 je jeho príjem 4.040 Kč. a 9.945,- Kč dávka v nezamestnanosti. V mesiaci 12/2019 invalidný dôchodok a dávka v nezamestnanosti vo výške 8.501 Kč. Od mesiaca 01/2020 je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 4.452 Kč. Otec tvrdí, že napriek tomu, že má zníženú mieru schopnosti pracovať na 55%, nie je schopný si nájsť prácu a v dôsledku zdravotného stavu nie je schopný vykonávať žiadnu, ani ľahkú fyzickú prácu. Trpí depresiami, samo poškodzovaním, nie je schopný v tomto štádiu si nájsť prácu a zamestnanie tak, aby mohol dosahovať vedľa invalidného čiastočného dôchodku aj príjem z pracovného vzťahu, či z dohody o vykonaní práce.

21. Zo správy Psychiatrie- ambulance B..T..Y., R. XXXX/XX W. zo dňa 24.02.2000 vyplýva, že otec je vedený v danej ambulancii s diagnózou stredne ťažkej depresie, nie je schopný práce ani za zvlášť uľahčených podmienok. Psychický stav nie je stabilizovaný.

22. Z Dobrozdání úradu práce Č. republiky, krajskej pobočky v W. vyplýva, že otec 07.11.2019 vstúpil podaním žiadosti do pracovnej rehabilitácie, kde poradenskou činnosťou daný úrad pracuje na možnosti zamestnania aspoň na skrátenej úväzok. Klient má ťažké psychické problémy, nie je schopný práce ani za zvlášť uľahčených podmienok. Je po operácii karpálnych tunelov, nález je nezmenený v porovnaní so stavom pred operáciou, na pravom kolene má diagnostikovanú obojstrannú gonartrózu druhého stupňa s postihnutím mediálnych kompartmentov kĺbov spolu s obojstrannou artrózou. Úrad oznamuje, že z vyššie uvedených dôvodov pre snahu zo strany uchádzača i zo strany úradu práce nie je zatiaľ možnosť menovaného zamestnať.

23. Priateľka otca s ktorou žije v spoločnej domácnosti je na materskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok v sume 11.400,- Kč a je im vyplácaný príspevok na bývanie.

24. Matka maloletých detí oproti stavu v čase pôvodného konania poberá čiastočný invalidný dôchodok v sume 138,- Eur a zamestnala sa, pracuje ako upratovačka na úväzky s celkovým príjmom cca 340,-

Eur mesačne. Zmenila bývanie, býva so svojou matkou a deťmi v podnájme, pričom v čase poslednej úpravy výživného náklady na jej bývanie a bývanie detí znášal otec detí. V súčasnosti otec sa nepodieľa na nákladoch, ktoré súvisia s bývaním maloletých detí.

25. Súd prvej inštancie porovnal pomery otca v čase pôvodného a nového rozhodnutia. Na strane otca konštatoval zmenu pomerov. Podľa jeho názoru však táto neodôvodňuje prijatie záveru o znížení výživného s prihliadnutím na potreby maloletých detí. S daným záverom odvolací súd nesúhlasí, strata príjmu zo zamestnania v dôsledku zdravotného stavu otca nevznikla jeho zavinením. Pri posudzovaní pomerov na strane otca je potrebné prihliadať na skutočnosť, že sa znížila jeho miera schopnosti pracovať, že je mu vyplácaný čiastočný invalidný dôchodok a v období do januára 2020 aj dávka nezamestnanosti. Za rozhodné je potrebné považovať v danej veci vyrovnanie sa so zásadnou odvolacou argumentáciou otca, že tento nie je schopný vykonávať žiadnu prácu v dôsledku svojho zdravotného stavu. Otec, ako už bolo skonštatované, nezavinením sa stal invalidným, jeho invalidita je označená ako II. stupeň, priznaná v Českej republike od 16. mája 2019. Jeho príjmové pomery sa výrazne zmenili oproti stavu v čase posledného rozhodovania.

26. Vzhľadom na zníženú mieru schopnosti vykonávať prácu v rozsahu 55 % je potrebné vyhodnotiť následne, či je schopný otec vykonávať pracovnú činnosť, s istými obmedzeniami, tak aby dosahoval príjem z čiastočnej pracovnej činnosti a zaoberať sa možnosťou potenciality príjmu aspoň v rozsahu nad 55%.

27. Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 ZR je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Každá povinná osoba musí vždy, aj na úkor svojho minima, zabezpečiť výživu dieťaťa.

28. Potencialita príjmov znamená v reálnom použití v súlade s právnou normou situáciu, kedy povinný nevyvíja dostatočnú aktivitu k tomu, aby svoje maloleté dieťa zabezpečil, aby maloleté dieťa malo uspokojené základné potreby, ktoré súvisia s jeho výživou a aj potreby, ktoré nie sú základné, ktoré sú nad rámec, ale súvisia s uspokojovaním možnosti, ktoré prináležia veku a potrebám maloletého dieťaťa.

29. Odvolací súd skúmal možnosť otca dosahovať potenciálny príjem a prijal záver, že nie možné v súčasnosti hľadiť na povinného otca ako na rodiča s možnosťou zabezpečiť si príjem z čiastočnej pracovnej činnosti. Rozhodným zistením pre vyslovenie daného záveru o nemožnosti otca dosahovať potenciálny príjem a využiť mieru schopnosti pracovať, ktorá nie je podľa lekárskeho posudku znížená, teda aspoň v rozsahu 45% sú závery vyplývajúce zo stanoviska Úradu práce Českej republiky, krajská pobočka Plzeň. Podľa ktorej, daný úrad zaradil otca ako uchádzača o zamestnanie s invaliditou v II. stupni a od 07.11.2019 otec vstúpil do pracovnej rehabilitácie, kedy úrad mu poskytoval poradenskú činnosť s možnosťou zamestnať sa aspoň na skrátený úväzok. Avšak z lekárskeho správ, ktoré boli predložené otcovi ako uchádzačom o zamestnanie vyplývajú jeho zdravotné problémy. Jednak ťažké psychické problémy, ktoré mu nedovoľujú vykonávať prácu ani za zvlášť uľahčených podmienok a potom sú to zdravotné problémy ako dôsledky po operácii karpálnych tunelov, ktoré mu nedovoľujú vykonávať fyzickú záťaž, alebo nejakú náročnú prácu teda ani prácu s psychickou náročnosťou. S prihliadnutím na jeho zdravotný stav a jeho vzdelanie nie je možné ho zamestnať nemanuálne. Úrad práce teda napriek snahe zo strany otca ako uchádzača o zamestnanie konštatoval, že nie je možné zatiaľ otca zamestnať. Správa je zo 06.08.2020. Práve tieto zistenia nedovoľujú prijať v danej veci záver o aplikácii princípu potenciality príjmu otca na rozsah aspoň 45 %.

30. Odvolací súd konštatuje, že pri posudzovaní kritérií na strane otca ako povinného rodiča je potrebné skonštatovať, že schopnosti, možnosti otca sa zmenili oproti času, keď rozhodoval súd o stanovení pôvodného rozsahu výživného pre maloleté deti. Na strane otca nastala výrazná zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu rozsahu výživného v dôsledku jeho individuality a v dôsledku preukázanej nemožnosti sa zamestnať a dosahovať aspoň čiastočný potenciálny príjem ako už bolo skonštatované.

31. Odvolací súd ustálil danú zmenu pomerov na strane povinného rodiča až dňom 01.01.2020 a to z nasledujúcich dôvodov. Otec sa stal invalidným od 16.05.2019 a začal poberať invalidný dôchodok. Od mesiaca 08/2019 až do konca roka 2019 poberá dávku v nezamestnanosti, pričom teda od mesiaca september 2019 až do 12/2019 poberal otec aj dávku v nezamestnanosti. Vzhľadom k tomu, že je možné za zdroj príjmu považovať aj dávky sociálneho zabezpečenia, dávku v nezamestnanosti, ktorá nahrádza príjem otca, považuje v danom období odvolací súd príjem otca za príjem, z ktorého bolo možné aby otec platil ešte stanovené výživné pôvodným rozsudkom. S prihliadnutím na výraznú mieru osobnej starostlivosti matky a jej príjem. Od podania návrhu do 31.12.2019 tak nepovažoval za dôvodné vyhovieť návrhu otca.

32. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine je možno prijať záver, že zdrojom príjmu povinného rodiča sú aj dávky sociálneho zabezpečenia. Dávky štátnej sociálnej podpory, či už poskytované z tuzemských alebo zahraničných zdrojov, nie sú náhradou rodinných príjmov, ale majú pomáhať riešiť (reglementovať) štátom uznávané sociálne situácie. Vo všeobecnosti platí, že štát sa podieľa na krytí nákladov na výživu a ostatných základných potrieb detí a rodín, pokiaľ to z hľadiska sociálneho a ekonomického ho odôvodňujú v ňom pretrvávajúce pomery.

33. Od januára 2020, nastala zmena pomerov výrazná, keďže sa príjmom otca stáva iba invalidný dôchodok bez možnosti zabezpečiť si iný príjem. Odvolací súd v dôsledku tejto zmeny pristúpil k zmene pôvodného rozsahu výživného. Pri stanovení nového rozsahu výživného, však odvolací súd napriek jedinému príjmu otca - invalidného dôchodku prihliadol na výraznú okolnosť a to je kritérium osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o deti stará. V absolútnej miere, keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že otec nezabezpečuje výchovu detí žiadnym spôsobom a vzhľadom na vek detí sú odkázané na osobnú starostlivosť. Vzhľadom na jej zdravotný stav, na výšku príjmu ktorú dosahuje, na jej rovnako čiastočnú invaliditu a jej sociálny status je potrebné konštatovať, že, táto pokrýva aj svojou osobnou starostlivosťou finančné potreby maloletých detí, kedy osobná starostlivosť sa preniesie na úroveň finančného vyrovnania. Kritérium osobnej starostlivosti oproti stavu pôvodného konania a nového sa výrazne nezmenilo.

34. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na výživu oprávneného. Z charakteru výživného ako dávky zročnej do budúcnosti vyplýva, že nemožno všetky výdavky preukázať, keďže budú vznikať až v budúcnosti. So závermi súdu prvej inštancie, že výdaje na obe maloleté sa zvýšili treba súhlasiť. Na strane maloletých detí konštatoval súd navýšenie ich potrieb v súvislosti so zvýšených ich vekom. Potreby maloletých súd odôvodňuje v ustanovení alebo v bode č. 17 napadnutého rozsudku. Stali sa žiakmi základnej školy, a tak im pribudli náklady na výživu súvisiace so štúdiom, náklady na ošatenie, obuv, školské pomôcky a potreby.

35. Pre stanovenie výšky sú rozhodujúce aktuálne potreby oprávnených detí ako jeden z limitujúcich faktorov. Tu síce platí, že povinný rodič môže byť zaviazaný k uspokojeniu potrieb iba v takej miere, v akej to umožňujú jeho pomery. Zohľadniť možno iba odôvodnené potreby, teda také, ktoré slúžia k zabezpečeniu dieťaťa po stránke materiálnej, takže je tam najmä strava, bývanie, oblečenie, zdravotná a sociálna starostlivosť (štúdium, záujmová činnosť) a to v kvalite zodpovedajúcej životnej úrovni jeho rodičov.

36. Právo na výživné je osobným právom každého dieťaťa. Dieťa má zo zákona právo na výživu. Explicitne je rodičom uložená povinnosť plniť si túto vyživovaciu povinnosť, pričom každá povinná osoba musí vždy, aj na úkor svojho minima, zabezpečiť výživu dieťaťa. Dieťaťu je v zmysle zákona priznané právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Plnenie vyživovacej povinnosti má byť predovšetkým dobrovoľné, motivované skutočnosťou, že jej plnenie umožňuje zabezpečiť odkázanej osobe jej relevantne odôvodnené potreby. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že zákon o rodine kogentne upravuje právo dieťaťa na výživu a každá povinná osoba musí vždy, aj keď na úkor svojho minima zabezpečiť jeho výživu.

37. Daný prípad je charakteristický tým, že obaja rodičia sú v dôsledku svojho zdravotného stavu znevýhodnení, sociálna situácia oboch rodičov je nepriaznivá. Zníženie výživného tak vychádza z zistených pomerov na strane otca, v prípade akejkolvek zmeny jeho príjmu nad sumu invalidného

dôchodku nastane zmena pomerov na jeho strane odôvodňujúce navýšenie výživného , vzhľadom na oprávnené potreby maloletých detí a pomery na strane matky .

38. Vzhľadom na skutkové zistenia za dôvodné považoval stanoviť odvolací súd výživné otcovi v rozsahu pre mal. V. M. vo výške 50,- Eur mesačne a pre mal. M. vo výške 40,- Eur mesačne počnúc dňom 01.01.2020 čo predstavuje cca 50% z jeho príjmu, zohľadňujúc už spomínaný výrazný podiel osobnej starostlivosti matky a jej príjem. Z vyššie opísaných dôvodov súd odvolací čiastočne vyhovel odvolaniu otca zmenil napadnutý rozsudok podľa ustanovenia § 388 CSP tak je to uvedené vo výroku I. daného rozsudku . V prevyšujúcej časti návrh otca zamietol.

39. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Nevzhladol dôvod , pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

40. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).